

(เฉลย)

บทที่ 1 เศษส่วน

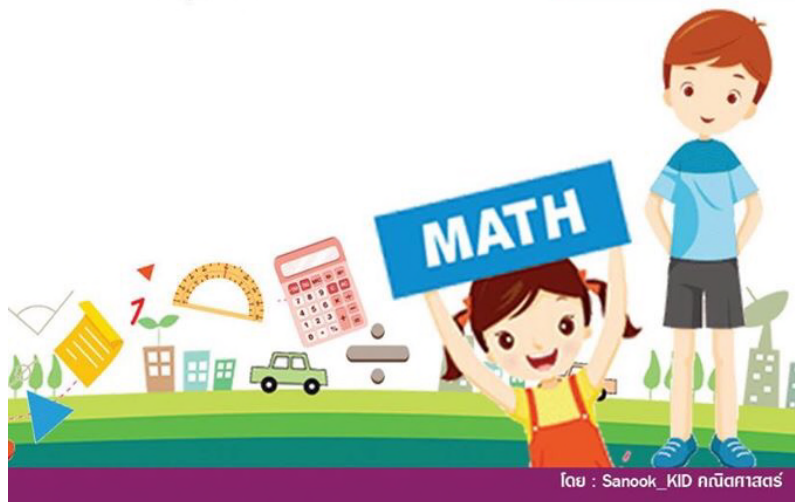
แบบฝึกหัด

คณิตศาสตร์

ตรงตามหลักสูตร(ฉบับปรับปรุง 2560)

- แบบทดสอบก่อนเรียน
- เนื้อหาแบบฝึกหัด
- แบบทดสอบหลังเรียน
- แบบสรุปพลคะแนน

ป.5

โดย : Sanook_KID คณิตศาสตร์

แบบฝึกหัด
บทที่ 1

เศษส่วน

แบบทดสอบก่อนเรียน บทที่ 1

1. $11\frac{11}{100} - 1\frac{1}{10}$ มีค่าเท่ากับเท่าไร

- ก. $10\frac{1}{100}$
 ข. $10\frac{10}{10}$
 ค. $11\frac{1}{100}$
 ง. $11\frac{10}{100}$
- Handwritten solution:*
 $11\frac{11}{100} - 1\frac{1}{10} = \frac{1111}{100} - \frac{11}{10}$
 $= \frac{1111}{100} - \frac{11 \times 10}{10 \times 10}$
 $= \frac{1111}{100} - \frac{110}{100}$
 $= \frac{1001}{100} = 10\frac{1}{100}$

2. เศษส่วนชุดใดเรียงลำดับจากน้อยไปมาก

- ก. $\frac{5}{8}, \frac{3}{5}, \frac{4}{7}$
 ข. $\frac{3}{5}, \frac{4}{7}, \frac{5}{8}$
 ค. $\frac{4}{7}, \frac{3}{5}, \frac{5}{8}$
 ง. $\frac{5}{8}, \frac{4}{7}, \frac{3}{5}$
- Handwritten solution:*
 *ทำส่วนเป็น 280
 $\frac{4}{7} \times \frac{40}{40} = \frac{160}{280}$
 $\frac{3}{5} \times \frac{56}{56} = \frac{168}{280}$
 $\frac{5}{8} \times \frac{35}{35} = \frac{175}{280}$

3. $(9 - 4\frac{5}{21}) + 3\frac{5}{21}$ มีค่าเท่ากับเท่าไร

- ก. 8
 ข. $8\frac{10}{21}$
 ค. 9
 ง. $16\frac{10}{21}$
- Handwritten solution:*
 $(9 - 4\frac{5}{21}) + 3\frac{5}{21} = (\frac{9}{1} - \frac{89}{21}) + \frac{68}{21}$
 $= (\frac{9 \times 21}{1 \times 21} - \frac{89}{21}) + \frac{68}{21}$
 $= (\frac{189}{21} - \frac{89}{21}) + \frac{68}{21}$
 $= \frac{100}{21} + \frac{68}{21}$

$= \frac{168}{21} = 8$

4. กุ้งใช้เงิน $\frac{3}{5}$ ของเงิน 300 บาท ส่วนแก้วใช้เงินไป

- 4 ของเงิน 420 บาท ข้อใดถูกต้อง
 ก. กุ้งใช้เงินมากกว่าแก้ว 60 บาท
 ข. กุ้งใช้เงินน้อยกว่าแก้ว 156 บาท
 ค. กุ้งและแก้วใช้เงินรวมกัน 120 บาท
 ง. กุ้งและแก้วใช้เงินไปเท่ากัน
- Handwritten solution:*
 กุ้ง = $\frac{3}{5} \times 300 = 180$ บาท
 แก้ว = $\frac{4}{5} \times 420 = 336$ บาท
 $336 - 180 = 156$ บาท

5. พนักงานขับรถไปส่งสินค้าที่ต่างจังหวัด วันแรกขับ

รถนาน $6\frac{1}{2}$ ชั่วโมง วันที่สองขับรถนาน $3\frac{3}{4}$ ชั่วโมง

พนักงานขับรถรวมสองวันนานกี่ชั่วโมง

- ก. $4\frac{2}{3}$ ชั่วโมง
 ข. $9\frac{3}{8}$ ชั่วโมง
 ค. $9\frac{2}{32}$ ชั่วโมง
 ง. $10\frac{1}{4}$ ชั่วโมง
- Handwritten solution:*
 $6\frac{1}{2} + 3\frac{3}{4} = \frac{13}{2} + \frac{15}{4}$
 $= (\frac{13 \times 2}{2 \times 2}) + \frac{15}{4}$
 $= \frac{26}{4} + \frac{15}{4}$
 $= \frac{41}{4} = 10\frac{1}{4}$

6. ในตู้ปลาที่มีน้ำอยู่ $\frac{1}{2}$ ตู้ ถ้าต้องการให้ตู้ปลาที่มีน้ำ $\frac{7}{8}$ ตู้ จะต้อง

เติมน้ำอีกเท่าไร

- ก. $\frac{1}{8}$
- ข. $\frac{2}{8}$
- ค. $\frac{3}{8}$**
- ง. $\frac{7}{8}$

$$\frac{7}{8} - \frac{1}{2} = \frac{7}{8} - \left(\frac{1}{2} \times \frac{4}{4}\right)$$

$$= \frac{7}{8} - \frac{4}{8}$$

$$= \frac{3}{8}$$

7. ดารามิที่เดิน $6\frac{2}{5}$ แบ่งปลูกมังคุด $\frac{3}{8}$ ไร่ ปลูกส้มโอ $\frac{3}{4}$ ไร่

ที่เหลือปลูกผักสวนครัว ดารามิที่เดินปลูกผักสวนครัวกี่ไร่

- ก. $\frac{3}{8}$
- ข. $5\frac{11}{40}$**
- ค. $2\frac{1}{8}$
- ง. $2\frac{7}{8}$

มังคุด + ส้มโอ ปลูกผักสวนครัว

$$6\frac{2}{5} - \frac{3}{8} - \frac{3}{4} = \frac{32}{8} - \frac{3}{8} - \frac{9}{8}$$

$$= \frac{(32 \times 8) - (3 \times 8) - (9 \times 8)}{8}$$

$$= \frac{256 - 24 - 72}{8}$$

$$= \frac{158}{8} = 5\frac{11}{40}$$

8. ครูอริทำน้ำผลไม้สำหรับแจกนักเรียนในห้อง ดังนี้

ชนิดของน้ำผลไม้	น้ำส้ม	น้ำมะพร้าว	น้ำมะนาว	น้ำลำไย
ปริมาตร (ลิตร)	$\frac{5}{8}$	$1\frac{1}{2}$	$\frac{5}{16}$	$\frac{3}{4}$

จากข้อมูล ครูอริทำน้ำผลไม้ชนิดใดมากที่สุด และน้อยที่สุด

- ก. มะนาว และ ลำไย
- ข. มะนาว และ น้ำส้ม
- ค. มะพร้าว และ น้ำส้ม**
- ง. มะพร้าว และ ลำไย

ทำส่วนเป็น 16

น้ำส้ม = $\frac{5}{8} \times \frac{2}{2} = \frac{10}{16}$ → น้อยที่สุด

มะพร้าว = $1\frac{1}{2} = \frac{3}{2} \times \frac{8}{8} = \frac{24}{16}$ → มากที่สุด

มะนาว = $1\frac{5}{16} = \frac{21}{16}$

ลำไย = $\frac{3}{4} \times \frac{4}{4} = \frac{12}{16}$

9. ถังน้ำใบหนึ่งมีน้ำอยู่ $18\frac{3}{10}$ ลิตร ตักน้ำไปใช้

ครั้งแรก $6\frac{2}{5}$ ลิตร ตักใช้ครั้งที่สอง $1\frac{3}{5}$ ลิตร

ถังใบนี้เหลือน้ำกี่ลิตร

- ก. 8
- ข. $10\frac{3}{10}$**
- ค. 11
- ง. $11\frac{9}{10}$

ตักน้ำครั้งที่ 1 และ 2

เหลือน้ำ

$$18\frac{3}{10} - 6\frac{2}{5} - 1\frac{3}{5} = \frac{32}{5} + \frac{6}{5} - \frac{18}{5} - \frac{8}{5}$$

$$= \frac{18}{5} = 3\frac{3}{5} = 10\frac{3}{10}$$

10. $(1\frac{5}{9} - \frac{1}{3}) \div 1\frac{1}{9}$ มีค่าเท่ากับเท่าไร

- ก. $\frac{2}{9}$
- ข. $\frac{88}{121}$
- ค. 1
- ง. $1\frac{1}{10}$**

$$\left(1\frac{5}{9} - \frac{1}{3}\right) \div 1\frac{1}{9} = \left(\frac{14}{9} - \frac{3}{9}\right) \div \frac{10}{9}$$

$$= \frac{11}{9} \div \frac{10}{9}$$

$$= \frac{11}{9} \times \frac{9}{10} = \frac{11}{10} = 1\frac{1}{10}$$

แบบฝึกหัดที่ 1.1

คะแนนที่ได้

แสดงวิธีเปรียบเทียบเศษส่วน

1) $\frac{2}{3}$ กับ $\frac{5}{8}$

การเปรียบเทียบเศษส่วน 2 จำนวน
ในวิธีคูณไขว้

วิธีทำ

16 15

$$\frac{2}{3} \times \frac{5}{8} \quad | \quad \frac{2}{3} > \frac{5}{8}$$

ตอบ

2) $\frac{7}{10}$ กับ $\frac{12}{15}$

วิธีทำ

105 120

$$\frac{7}{10} \times \frac{12}{15} \quad | \quad \frac{7}{10} < \frac{12}{15}$$

ตอบ

3) $\frac{9}{14}$ กับ $\frac{6}{7}$

วิธีทำ

63 84

$$\frac{9}{14} \times \frac{6}{7} \quad | \quad \frac{9}{14} < \frac{6}{7}$$

ตอบ

4) $\frac{6}{9}$ กับ $\frac{6}{7}$

วิธีทำ

42 63

ตอบ

5) $\frac{5}{20}$ กับ $\frac{8}{15}$

วิธีทำ

75 160

ตอบ

6) $\frac{3}{10}$ กับ $\frac{11}{40}$

วิธีทำ

120 110

ตอบ

แบบฝึกหัดที่ 1.2

แสดงวิธีเปรียบเทียบเศษส่วน

ทำจำนวนคละให้เป็นเศษเกินก่อนจะลบ

จากนั้นค่อยเปรียบเทียบ

1) $6\frac{1}{6}$ กับ $7\frac{3}{4}$

วิธีทำ

$6\frac{1}{6} = \frac{37}{6}$	$\frac{37}{6} > \frac{31}{4}$	$\frac{37}{6} < \frac{31}{4}$
$7\frac{3}{4} = \frac{31}{4}$		

ตอบ

2) $4\frac{4}{9}$ กับ $4\frac{2}{3}$

วิธีทำ

$4\frac{4}{9} = \frac{40}{9}$	$\frac{40}{9} > \frac{14}{3}$	$\frac{40}{9} < \frac{14}{3}$
$4\frac{2}{3} = \frac{14}{3}$		

ตอบ

3) $3\frac{1}{24}$ กับ $5\frac{5}{8}$

วิธีทำ

$3\frac{1}{24} = \frac{73}{24}$	$\frac{73}{24} > \frac{45}{8}$	$\frac{73}{24} < \frac{45}{8}$
$5\frac{5}{8} = \frac{45}{8}$		

ตอบ

แสดงวิธีเปรียบเทียบเศษส่วน

4) $2\frac{3}{7}$ กับ $2\frac{7}{9}$

วิธีทำ

1๗3 17๕

$2\frac{3}{7} = \frac{17}{7}$	$\frac{17}{7} < \frac{25}{9}$	$\frac{17}{7} < \frac{25}{9}$
$2\frac{7}{9} = \frac{25}{9}$		$2\frac{3}{7} < 2\frac{7}{9}$

ตอบ

5) $4\frac{1}{3}$ กับ $2\frac{1}{5}$

วิธีทำ

6๑ 33

$4\frac{1}{3} = \frac{13}{3}$	$\frac{13}{3} > \frac{11}{5}$	$\frac{13}{3} > \frac{11}{5}$
$2\frac{1}{5} = \frac{11}{5}$		$4\frac{1}{3} > 2\frac{1}{5}$

ตอบ

6) $2\frac{9}{11}$ กับ $3\frac{6}{33}$

วิธีทำ

1๐๒3 11๕๖

$2\frac{9}{11} = \frac{31}{11}$	$\frac{31}{11} < \frac{105}{33}$	$\frac{31}{11} < \frac{105}{33}$
$3\frac{6}{33} = \frac{105}{33}$		$2\frac{9}{11} < 3\frac{6}{33}$

ตอบ

แบบฝึกหัดที่ 1.3

แสดงวิธีเรียงลำดับจากมากไปน้อย

1) $\frac{5}{9}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{3}{18}$

ทำส่วนให้เท่ากันก่อนครับ

วิธีทำ	(ทำส่วนเป็น 18)	เรียงลำดับจากมากไปน้อย
$\frac{5}{9} \times \frac{2}{2} = \frac{10}{18}$	$\frac{4}{6} \times \frac{3}{3} = \frac{12}{18}$	$\frac{12}{18}, \frac{10}{18}, \frac{6}{18}, \frac{3}{18}$
$\frac{1}{3} \times \frac{6}{6} = \frac{6}{18}$	$\frac{3}{18}$	$\frac{4}{6}, \frac{3}{9}, \frac{1}{3}, \frac{3}{18}$

ตอบ

2) $\frac{7}{12}$ $\frac{11}{3}$ $\frac{5}{2}$ $\frac{4}{6}$

วิธีทำ	(ทำส่วนเป็น 12)	เรียงลำดับจากมากไปน้อย
$\frac{7}{12}$	$\frac{5}{2} \times \frac{6}{6} = \frac{30}{12}$	$\frac{44}{12}, \frac{30}{12}, \frac{8}{12}, \frac{7}{12}$
$\frac{11}{3} \times \frac{4}{4} = \frac{44}{12}$	$\frac{4}{6} \times \frac{2}{2} = \frac{8}{12}$	$\frac{11}{3}, \frac{5}{2}, \frac{4}{6}, \frac{7}{12}$

ตอบ

3) $3\frac{2}{3}$ $\frac{11}{12}$ $\frac{10}{6}$ $4\frac{3}{4}$

วิธีทำ	(ทำส่วนเป็น 12)	เรียงลำดับจากมากไปน้อย
$3\frac{2}{3} = \frac{11 \times 4}{3 \times 4} = \frac{44}{12}$	$\frac{10}{6} \times \frac{2}{2} = \frac{20}{12}$	$\frac{57}{12}, \frac{44}{12}, \frac{20}{12}, \frac{11}{12}$
$4\frac{3}{4} = \frac{19 \times 3}{4 \times 3} = \frac{57}{12}$	$\frac{11}{12}$	$\frac{4\frac{3}{4}}, \frac{3\frac{2}{3}}, \frac{20}{6}, \frac{11}{12}$

ตอบ

แสดงวิธีเรียงลำดับจากน้อยไปมาก

4) $\frac{4}{5}, \frac{7}{10}, \frac{30}{40}, \frac{11}{20}$

วิธีทำ

(ทำส่วนเป็น 40)

เรียงลำดับจากน้อยไปมาก

$\frac{4}{5} \times \frac{8}{8} = \frac{32}{40}$	$\frac{30}{40}$	$\frac{22}{40}$	$\frac{28}{40}$	$\frac{30}{40}$	$\frac{32}{40}$
$\frac{7}{10} \times \frac{4}{4} = \frac{28}{40}$	$\frac{11}{20} \times \frac{2}{2} = \frac{22}{40}$	$\frac{11}{20}$	$\frac{7}{10}$	$\frac{30}{40}$	$\frac{4}{5}$

ตอบ

5) $\frac{9}{4}, \frac{19}{5}, \frac{5}{2}, \frac{8}{10}$

วิธีทำ

(ทำส่วนเป็น 20)

เรียงลำดับจากน้อยไปมาก

$\frac{9}{4} \times \frac{5}{5} = \frac{45}{20}$	$\frac{5}{2} \times \frac{10}{10} = \frac{50}{20}$	$\frac{16}{20}$	$\frac{45}{20}$	$\frac{50}{20}$	$\frac{76}{20}$
$\frac{19}{5} \times \frac{4}{4} = \frac{76}{20}$	$\frac{8}{10} \times \frac{2}{2} = \frac{16}{20}$	$\frac{8}{10}$	$\frac{9}{4}$	$\frac{5}{2}$	$\frac{19}{5}$

ตอบ

6) $4\frac{1}{3}, \frac{8}{15}, 2\frac{4}{5}, \frac{14}{3}$

วิธีทำ

(ทำส่วนเป็น 15)

$4\frac{1}{3} = \frac{13}{3} \times \frac{5}{5} = \frac{65}{15}$	$2\frac{4}{5} = \frac{14}{5} \times \frac{3}{3} = \frac{42}{15}$	$\frac{8}{15}$	$\frac{42}{15}$	$\frac{65}{15}$	$\frac{70}{15}$
$\frac{8}{15}$	$\frac{14}{3} \times \frac{5}{5} = \frac{70}{15}$	$\frac{8}{15}$	$\frac{24}{5}$	$4\frac{1}{3}$	$\frac{14}{3}$

ตอบ

แบบฝึกหัดที่ 1.4

แสดงวิธีหาผลบวกของเศษส่วน

1) $\frac{6}{9} + \frac{5}{4}$

การบวกเศษส่วนต้องทำส่วนให้เท่ากันก่อน

วิธีทำ (ทำส่วนเป็น 36)

$$\frac{6}{9} + \frac{5}{4} = \left(\frac{6 \times 4}{9 \times 4}\right) + \left(\frac{5 \times 9}{4 \times 9}\right)$$

$$= \frac{24}{36} + \frac{45}{36}$$

ทำเป็นเศษส่วนอย่างต่ำ

ตอบ $= \frac{69}{36} = 1 \frac{33}{36} = 1 \frac{11}{12}$

2) $4\frac{1}{3} + 3\frac{1}{24}$

วิธีทำ (ทำส่วนเป็น 24)

$$4\frac{1}{3} + 3\frac{1}{24} = \frac{13}{3} + \frac{73}{24} = \left(\frac{13 \times 8}{3 \times 8}\right) + \frac{73}{24}$$

$$= \frac{104}{24} + \frac{73}{24}$$

ทำเป็นเศษส่วนอย่างต่ำ

ตอบ $= \frac{177}{24} = 7\frac{9}{24} = 7\frac{3}{8}$

จำนวนนับ
ตัวส่วนคือ 1

3) $(7 + 5\frac{5}{8}) + \frac{1}{4}$

(ทำส่วนเป็น 8)

$$\text{วิธีทำ } \left(\frac{7 + 49}{1 \quad 8}\right) + \frac{1}{4} = \left(\frac{7 \times 8}{1 \quad 8} + \frac{49}{8}\right) + \frac{1}{4}$$

$$= \left(\frac{56 + 49}{8 \quad 8}\right) + \frac{1}{4}$$

$$= \frac{101}{8} + \frac{1}{4}$$

ตอบ $= \frac{101}{8} + \left(\frac{1}{4} \times \frac{2}{2}\right) = \frac{101}{8} + \frac{2}{8} = \frac{103}{8} = 12\frac{7}{8}$

แบบฝึกหัดที่ 1.5

แสดงวิธีหาผลลบของเศษส่วน

1) $\frac{10}{12} - \frac{9}{21}$

การลบเศษส่วนต่างทำส่วนให้เท่ากันก่อน

วิธีทำ

(ทำส่วนเป็น 84)

$$\begin{aligned} \left(\frac{10 \times 7}{12 \times 7}\right) - \left(\frac{9 \times 4}{21 \times 4}\right) &= \frac{70}{84} - \frac{36}{84} \\ &= \frac{34}{84} = \frac{17}{42} \end{aligned}$$

ตอบ

2) $14\frac{1}{9} - 11\frac{1}{2}$

วิธีทำ (ทำส่วนเป็น 18)

$$\begin{aligned} \left(\frac{127 \times 2}{9 \times 2}\right) - \left(\frac{23 \times 9}{2 \times 9}\right) &= \frac{254}{18} - \frac{207}{18} \\ &= \frac{47}{18} = 2\frac{11}{18} \end{aligned}$$

ตอบ

3) $5\frac{1}{2} - \left(2 - \frac{1}{10}\right)$

วิธีทำ (ทำส่วนเป็น 10)

$$\begin{aligned} \frac{11}{2} - \left(\frac{2 \times 10}{1 \times 10} - \frac{1}{10}\right) &= \frac{11}{2} - \left(\frac{20}{10} - \frac{1}{10}\right) \\ &= \frac{11}{2} - \frac{19}{10} \end{aligned}$$

ตอบ

$$\begin{aligned} &= \left(\frac{11 \times 5}{2 \times 5}\right) - \frac{19}{10} = \frac{55}{10} - \frac{19}{10} \\ &= \frac{36}{10} = 3\frac{6}{10} = 3\frac{3}{5} \end{aligned}$$

แบบฝึกหัดที่ 1.6

แสดงวิธีหาผลคูณของเศษส่วน

1) $5 \times \frac{4}{3}$

การคูณเศษส่วน = $\frac{\text{เศษ} \times \text{เศษ}}{\text{ส่วน} \times \text{ส่วน}}$

วิธีทำ

$$\frac{5}{1} \times \frac{4}{3} = \frac{20}{3}$$

$$= 6\frac{2}{3}$$

ตอบ

2) $\frac{2}{10} \times 15$

วิธีทำ $\frac{2}{10} \times \frac{15}{1} = \frac{2}{\cancel{10}^2} \times \frac{15^3}{1}$ ใช้การตัดทอน

$$= \frac{2 \times 3}{2 \times 1}$$

$$= \frac{3}{1} = 3$$

ตอบ

3) $\frac{15}{21} \times \frac{2}{7}$

วิธีทำ $\frac{15}{21} \times \frac{2}{7} = \frac{30}{63}$

$$= \frac{10}{21}$$

ทำเป็นเศษส่วนอย่างต่ำ
นำ 3 ลงหารทั้งเศษและส่วน

ตอบ

4) $\frac{7}{5} \times \frac{45}{28}$

วิธีทำ

$$\begin{array}{l} \overset{1}{\cancel{7}} \times \overset{9}{\cancel{45}} = \frac{9}{4} \\ \overset{1}{\cancel{5}} \quad \overset{4}{\cancel{28}} \\ \quad \quad \quad 4 \\ \quad \quad \quad = 2\frac{1}{4} \end{array}$$

ตอบ

5) $2\frac{3}{6} \times \frac{24}{9}$

วิธีทำ

$$\begin{array}{l} \overset{5}{\cancel{10}} \times \overset{4}{\cancel{24}} = \frac{5 \times 4}{1 \times 3} \\ \overset{1}{\cancel{6}} \quad \overset{3}{\cancel{9}} \\ \quad \quad \quad 3 \\ \quad \quad \quad = \frac{20}{3} \\ \quad \quad \quad = 6\frac{2}{3} \end{array}$$

ตอบ

6) $5\frac{1}{10} \times 3\frac{1}{5}$

วิธีทำ

$$\begin{array}{l} \overset{51}{\cancel{51}} \times \overset{8}{\cancel{10}} = \frac{51 \times 8}{5 \times 5} \\ \overset{5}{\cancel{10}} \quad \overset{5}{\cancel{5}} \\ \quad \quad \quad = \frac{408}{25} \\ \quad \quad \quad = 16\frac{8}{25} \end{array}$$

ตอบ

แบบฝึกหัดที่ 1.7

เติมคำตอบ

ส่วนกลับ คือ $\frac{1}{\text{ส่วนที่เป็นส่วน}}$ / $\frac{\text{ส่วนที่เป็นส่วน}}{1}$

1) ส่วนกลับของ $\frac{3}{7}$ คือ $\frac{7}{3}$

2) ส่วนกลับของ $\frac{9}{11}$ คือ $\frac{11}{9}$

3) ส่วนกลับของ $\frac{21}{19}$ คือ $\frac{19}{21}$

4) ส่วนกลับของ $\frac{10}{3}$ คือ $\frac{3}{10}$

5) ส่วนกลับของ $2\frac{9}{10}$ คือ $\frac{29}{10} = \frac{10}{29}$
ทำเป็นเศษก่อน

6) ส่วนกลับของ $1\frac{1}{5}$ คือ $\frac{6}{5} = \frac{5}{6}$

7) ส่วนกลับของ $\frac{7}{8}$ คือ $\frac{8}{7}$

8) ส่วนกลับของ $\frac{16}{4}$ คือ $\frac{4}{16}$

9) ส่วนกลับของ $\frac{8}{13}$ คือ $\frac{13}{8}$

10) ส่วนกลับของ $2\frac{4}{5}$ คือ $\frac{14}{5} = \frac{5}{14}$

แบบฝึกหัดที่ 1.8

แสดงวิธีหาผลหารของเศษส่วน

การหารเศษส่วน

1) $12 \div \frac{4}{5}$

1. ทำส่วนกลับของตัวหาร

2. เปลี่ยน \div เป็น \times

วิธีทำ

$$\frac{12}{1} \times \frac{5}{4} = \frac{60}{4}$$

$$= 15$$

ตอบ

2) $\frac{4}{14} \div 7$

→ ตัวส่วนคือ 1

วิธีทำ

$$\frac{4}{14} \times \frac{1}{7} = \frac{4}{98}$$

ตอบ

3) $3\frac{4}{7} \div 10$

วิธีทำ

$$\frac{25}{7} \times \frac{1}{10} = \frac{25}{70}$$

$$= \frac{5}{14}$$

ตอบ

4) $\frac{12}{5} \div \frac{24}{25}$

วิธีทำ

$$\frac{\overset{1}{\cancel{12}}}{\cancel{5}_1} \times \frac{\overset{5}{\cancel{25}}}{\cancel{24}_2} = \frac{1 \times 5}{1 \times 2}$$

$$= \frac{5}{2}$$

ตอบ

$$= 2 \frac{1}{2}$$

5) $3\frac{8}{9} \div 2\frac{1}{12}$

วิธีทำ

$$\frac{\overset{7}{\cancel{35}}}{9} \div \frac{\overset{4}{\cancel{25}}}{12} = \frac{\overset{7}{\cancel{35}}}{\cancel{9}_3} \times \frac{\overset{4}{\cancel{12}}}{\cancel{25}_5}$$

$$= \frac{7 \times 4}{3 \times 5}$$

$$= \frac{28}{15} = 1 \frac{13}{15}$$

ตอบ

6) $6\frac{3}{7} \div 1\frac{1}{21}$

วิธีทำ

$$\frac{\overset{3}{\cancel{45}}}{7} \div \frac{\overset{3}{\cancel{21}}}{21} = \frac{\overset{3}{\cancel{45}}}{\cancel{7}_1} \times \frac{\overset{3}{\cancel{21}}}{21}$$

$$= \frac{45 \times 3}{21}$$

$$= \frac{135}{21} = 6 \frac{3}{21}$$

ตอบ

แบบฝึกหัดที่ 1.9

วิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบ

- 1) แก้วใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์เป็นเวลา $\frac{5}{6}$ ชั่วโมง และใช้เวลาทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษอีก $\frac{3}{5}$ ชั่วโมง แก้วใช้เวลาทำการบ้านทั้งสองวิชากี่ชั่วโมง

วิธีทำ $\frac{5}{6} + \frac{3}{5} = \square$ **ทำส่วนเป็น 30**

$$\left(\frac{5}{6} \times \frac{5}{5}\right) + \left(\frac{3}{5} \times \frac{6}{6}\right) = \frac{25}{30} + \frac{18}{30}$$

$$= \frac{43}{30} = 1\frac{13}{30}$$

ตอบ

- 2) พลอยช่วยน้าชายขนมที่ตลาดในวันเสาร์ $1\frac{1}{6}$ ชั่วโมง และในวันอาทิตย์ $2\frac{3}{4}$ ชั่วโมง รวมสองวันพลอยช่วยน้าชายขนมกี่ชั่วโมง

วิธีทำ $1\frac{1}{6} + 2\frac{3}{4} = \square$ **ทำส่วนเป็น 12**

$$\frac{7}{6} + \frac{11}{4} = \left(\frac{7}{6} \times \frac{2}{2}\right) + \left(\frac{11}{4} \times \frac{3}{3}\right)$$

$$= \frac{14}{12} + \frac{33}{12}$$

ตอบ

$$= \frac{47}{12} = 3\frac{11}{12}$$

ชื่อ

ชั้น

เลขที่

โรงเรียน

3) ป่ามีน้ำเชื่อม $\frac{10}{15}$ ของขวด หลังจากใช้น้ำเชื่อมไปแล้วเหลือน้ำเชื่อมอีก $\frac{1}{5}$ ของขวด
 ป่าใช้น้ำเชื่อมไปเป็นเศษส่วนเท่าใดของขวด

วิธีทำ $\frac{10}{15} - \frac{1}{5} = \square$ **ทำส่วนเป็น 15**

$$\frac{10}{15} - \left(\frac{1}{5} \times \frac{3}{3}\right) = \frac{10}{15} - \frac{3}{15}$$

$$= \frac{7}{15}$$

ตอบ

4) ไบบัวซื้อริบบิ้นสีขาวยาว $\frac{3}{10}$ เมตร และซื้อริบบิ้นสีฟ้า $2\frac{5}{8}$ เมตร ไบบัวซื้อริบบิ้นสีขาวยาว
 น้อยกว่าริบบิ้นสีฟ้ากี่เมตร

วิธีทำ $2\frac{5}{8} - \frac{3}{10} = \square$ **ทำส่วนเป็น 40**

$$\frac{21}{8} - \frac{3}{10} = \left(\frac{21}{8} \times \frac{5}{5}\right) - \left(\frac{3}{10} \times \frac{4}{4}\right)$$

$$= \frac{105}{40} - \frac{12}{40}$$

ตอบ

$$= \frac{93}{40} = 2\frac{13}{40}$$

แบบฝึกหัดที่ 1.10

วิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบ

1) ท่อน้ำประปายาว $3\frac{3}{4}$ เมตร ตัดเป็นท่อน ยาวท่อนละ $1\frac{1}{4}$ เมตร จะตัดได้กี่ท่อน

วิธีทำ $3\frac{3}{4} \div 1\frac{1}{4} = \square$

$$\frac{15}{4} \div \frac{5}{4} = \frac{15}{4} \times \frac{4}{5}$$

$$= \frac{60}{20} \quad \text{นำ 20 มาหารทั้งเศษและส่วน}$$

$$= 3$$

ตอบ

2) สมุดเล่มหนึ่งมี 120 แผ่น สัมใช้ไปแล้ว $\frac{2}{3}$ ของเล่ม สัมใช้สมุดไปอีกกี่แผ่น

วิธีทำ $120 \times \frac{2}{3} = \square$

$$\frac{120}{1} \times \frac{2}{3} = 40 \times 2$$

$$= 80$$

ตอบ

3) นักเรียนชุมนุมวิทยาศาสตร์ ทำน้ำยาล้างจานได้ $\frac{9}{2}$ ลิตร นำน้ำยาล้างจานทั้งหมดบรรจุใส่ขวด
ขวดละ $\frac{1}{4}$ ลิตร จะบรรจุได้กี่ขวด

วิธีทำ $\frac{9}{2} \div \frac{1}{4} = \square$

$$\frac{9}{2} \div \frac{1}{4} = \frac{9}{2} \times \frac{4}{1}$$

$$= \frac{36}{2}$$

$$= 18$$

ตอบ

4) ข้าวสาร $\frac{3}{4}$ ถัง หุงรับประทานวันละ $\frac{1}{20}$ ถัง ข้าวสารจะหมดภายในกี่วัน

วิธีทำ $\frac{3}{4} \div \frac{1}{20} = \square$

$$\frac{3}{4} \div \frac{1}{20} = \frac{3}{4} \times \frac{20}{1}$$

$$= \frac{60}{4}$$

$$= 15$$

ตอบ

แบบฝึกหัดที่ 1.11

แสดงวิธีทำหาคำตอบ

1) $\frac{4}{5} + 1\frac{1}{3} - \frac{1}{15}$

ทำส่วนเป็น 15

วิธีทำ $\left(\frac{4}{5} + \frac{4}{3}\right) - \frac{1}{15} = \left(\frac{4 \times 3}{5 \times 3} + \frac{4 \times 5}{3 \times 5}\right) - \frac{1}{15}$

$$= \left(\frac{12}{15} + \frac{20}{15}\right) - \frac{1}{15}$$

$$= \frac{32}{15} - \frac{1}{15}$$

ตอบ

$$= \frac{31}{15} = 2\frac{1}{15}$$

2) $\frac{8}{9} - \left(\frac{2}{5} - \frac{1}{3}\right)$

ทำส่วนเป็น 45

วิธีทำ $\frac{8}{9} - \left(\frac{2}{5} \times \frac{9}{9} - \frac{1}{3} \times \frac{15}{15}\right) = \frac{8}{9} - \left(\frac{18}{45} - \frac{15}{45}\right)$

$$= \frac{8}{9} - \frac{3}{45}$$

$$= \left(\frac{8 \times 5}{9 \times 5}\right) - \frac{3}{45}$$

$$= \frac{40}{45} - \frac{3}{45}$$

$$= \frac{37}{45}$$

ตอบ

3) $\frac{10}{15} \div 1\frac{1}{6} \times \frac{1}{3}$

วิธีทำ $\frac{10}{15} \div \frac{7}{6} \times \frac{1}{3} = \left(\frac{10}{15} \times \frac{6}{7}\right) \times \frac{1}{3}$

$$= \frac{60}{105} \times \frac{1}{3}$$

$$= \frac{20}{105} = \frac{4}{21}$$

ตอบ

ชื่อ

ชั้น

เลขที่

โรงเรียน

4) $2\frac{2}{4} - \frac{5}{6} \times 1\frac{1}{9}$ ทำส่วนเป็น 108

วิธีทำ

$$\frac{10}{4} - \frac{5}{6} \times \frac{10}{9} = \frac{10}{4} - \left(\frac{5}{6} \times \frac{10}{9} \right)$$

$$= \frac{10}{4} - \frac{25}{27}$$

$$= \left(\frac{10}{4} \times \frac{27}{27} \right) - \left(\frac{25}{27} \times \frac{4}{4} \right)$$

$$= \frac{270}{108} - \frac{100}{108}$$

ตอบ

$$= \frac{170}{108} = 1\frac{62}{108} = 1\frac{31}{54}$$

5) $\left(1\frac{2}{7} + \frac{13}{21} \right) - 4\frac{1}{5}$ ทำส่วนเป็น 21

วิธีทำ $\left(\frac{9}{7} + \frac{13}{21} \right) - \frac{21}{5} = \left(\frac{9}{7} + \frac{13}{21} \right) - \frac{21}{5}$

$$= \left(\frac{27}{21} + \frac{13}{21} \right) - \frac{21}{5}$$

$$= \frac{40}{21} - \frac{21}{5}$$

$$= \left(\frac{40}{21} \times \frac{5}{5} \right) - \left(\frac{21}{5} \times \frac{21}{21} \right)$$

$$= \frac{200}{105} - \frac{441}{105} = -\frac{241}{105} = -2\frac{31}{105}$$

ตอบ

6) $8\frac{1}{3} \div \left(1\frac{5}{6} - \frac{5}{9} \right)$ ทำส่วนเป็น 18

วิธีทำ $\frac{25}{3} \div \left(\frac{11}{6} - \frac{5}{9} \right) = \frac{25}{3} \div \left(\frac{11}{6} \times \frac{3}{3} \right) - \left(\frac{5}{9} \times \frac{2}{2} \right)$

$$= \frac{25}{3} \div \left(\frac{33}{18} - \frac{10}{18} \right)$$

$$= \frac{25}{3} \div \frac{23}{18}$$

$$= \frac{25}{3} \times \frac{18}{23}$$

$$= \frac{25 \times 6}{23}$$

$$= \frac{150}{23}$$

ตอบ

$$= 6\frac{12}{23}$$

แบบฝึกหัดที่ 1.12

วิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบ

1) ลุงนำน้ำผึ้ง $3\frac{3}{4}$ มาบรรจุขวด ขวดละ $\frac{3}{4}$ ลิตร แล้วนำมาขายขวดละ 300 บาท
 ถ้าลุงขายน้ำผึ้งหมดจะได้เงินกี่บาท

วิธีทำ $(3\frac{3}{4} \div \frac{3}{4}) \times 300 = \square$

$$\left(\frac{15}{4} \times \frac{4}{3}\right) \times 300 = \frac{15}{1} \times 300$$

$$= 5 \times 300$$

$$= 1,500 \text{ บาท}$$

ตอบ

2) แพรทำน้ำผลไม้รวม โดยผสมน้ำแอปเปิ้ล $\frac{2}{3}$ ถ้วย น้ำแตงโม $\frac{3}{4}$ ถ้วย
 และน้ำฝรั่ง $\frac{4}{5}$ ถ้วย แพรได้น้ำผลไม้ทั้งหมดกี่ถ้วย

วิธีทำ $\left(\frac{2}{3} + \frac{3}{4}\right) + \frac{4}{5} = \square$ ทำส่วนเป็น 60

$$\left(\frac{2 \times 20}{3 \times 20}\right) + \left(\frac{3 \times 15}{4 \times 15}\right) + \left(\frac{4 \times 12}{5 \times 12}\right) = \left(\frac{40}{60} + \frac{45}{60}\right) + \frac{48}{60}$$

$$= \frac{85}{60} + \frac{48}{60}$$

$$= \frac{133}{60} = 2\frac{13}{60}$$

ตอบ

3) ครูมีเชือกยาว $8\frac{3}{5}$ เมตร แบ่งให้นักเรียน 4 คน คนละ $1\frac{1}{4}$ เมตร ครูจะเหลือเชือกกี่เมตร

วิธีทำ $8\frac{3}{5} - (4 \times 1\frac{1}{4}) = \square$

$$\frac{43}{5} - (4 \times \frac{5}{4}) = \frac{43}{5} - \frac{20}{4}$$

$$= (\frac{43 \times 4}{5 \times 4}) - (\frac{20 \times 5}{4 \times 5})$$

$$= \frac{172}{20} - \frac{100}{20}$$

ตอบ

$$= \frac{72}{20} = 3\frac{12}{20} = 3\frac{3}{5} \text{ เมตร}$$

4) ทูเรียน 3 ผล ชั่งน้ำหนักได้ $10\frac{1}{2}$ กิโลกรัม ถ้าทูเรียนผลใหญ่มีน้ำหนัก $4\frac{3}{4}$ กิโลกรัม และทูเรียนผลเล็ก 2 ผล มีน้ำหนักเท่ากัน ทูเรียนผลเล็กแต่ละผลมีน้ำหนักกี่กิโลกรัม

วิธีทำ $(10\frac{1}{2} - 4\frac{3}{4}) \div 2 = \square$

$$(\frac{21}{2} - \frac{19}{4}) \div 2 = ((\frac{21 \times 2}{2 \times 2}) - \frac{19}{4}) \div 2$$

$$= (\frac{42}{4} - \frac{19}{4}) \div 2$$

ตอบ

$$= \frac{23}{4} \div 2$$

$$= \frac{23}{4} \times \frac{1}{2}$$

$$= \frac{23}{8} = 2\frac{7}{8}$$

แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 1

1. ถังน้ำใบหนึ่งมีน้ำอยู่ $18\frac{3}{10}$ ลิตร ตักน้ำไปใช้ ครั้งแรก $6\frac{2}{5}$

ลิตร ตักใช้ครั้งที่สอง $1\frac{3}{5}$ ลิตร ถังใบนี้เหลือน้ำกี่ลิตร

ก. 8

ข. $10\frac{3}{10}$

ค. 11

ง. $11\frac{9}{10}$

2. ดารามีที่ดิน $6\frac{2}{5}$ แบ่งปลูกมังคุด $\frac{3}{8}$ ไร่ ปลูกส้มโอ $\frac{3}{4}$ ไร่

ที่เหลือปลูกผักสวนครัว ดารามีที่ดินปลูกผักสวนครัวกี่ไร่

ก. $\frac{3}{8}$

ข. $5\frac{11}{40}$

ค. $2\frac{1}{8}$

ง. $2\frac{7}{8}$

3. $(9 - 4\frac{5}{21}) + 3\frac{5}{21}$ มีค่าเท่ากับเท่าไร

ก. 8

ข. $8\frac{10}{21}$

ค. 9

ง. $16\frac{10}{21}$

4. ครูอริทำน้ำผลไม้สำหรับแจกนักเรียนในห้อง ดังนี้

ชนิดของน้ำผลไม้	น้ำส้ม	น้ำมะพร้าว	น้ำมะนาว	น้ำลำไย
ปริมาณ (ลิตร)	$\frac{5}{8}$	$1\frac{1}{2}$	$\frac{5}{16}$	$\frac{3}{4}$

จากข้อมูล ครูอริทำน้ำผลไม้ชนิดใดมากที่สุด และน้อยที่สุด

ก. มะนาว และ ลำไย

ข. มะนาว และ น้ำส้ม

ค. มะพร้าว และ น้ำส้ม

ง. มะพร้าว และ ลำไย

5. $(1\frac{5}{9} - \frac{1}{3}) \div 1\frac{1}{9}$ มีค่าเท่ากับเท่าไร

ก. $\frac{2}{9}$

ข. $\frac{88}{121}$

ค. 1

ง. $1\frac{1}{10}$

6. ในตู้ปลา มีน้ำอยู่ $\frac{1}{2}$ ตู ถ้าต้องการให้ตู้ปลา มีน้ำ $\frac{7}{8}$ ตู จะต้อง

เติมน้ำอีกเท่าไร

ก. $\frac{1}{8}$

ข. $\frac{2}{8}$

ค. $\frac{3}{8}$

ง. $\frac{7}{8}$

7. เศษส่วนชุดใดเรียงลำดับจากน้อยไปมาก

ก. $\frac{5}{8}, \frac{3}{5}, \frac{4}{7}$

ข. $\frac{3}{5}, \frac{4}{7}, \frac{5}{8}$

ค. $\frac{4}{7}, \frac{3}{5}, \frac{5}{8}$

ง. $\frac{5}{8}, \frac{4}{7}, \frac{3}{5}$

8. กุ้งใช้เงิน $\frac{3}{5}$ ของเงิน 300 บาท ส่วนแก้วใช้เงินไป $\frac{4}{5}$ ของ

เงิน 420 บาท ข้อใดถูกต้อง

ก. กุ้งใช้เงินมากกว่าแก้ว 60 บาท

ข. กุ้งใช้เงินน้อยกว่าแก้ว 156 บาท

ค. กุ้งและแก้วใช้เงินรวมกัน 120 บาท

ง. กุ้งและแก้วใช้เงินไปเท่ากัน

9. $11\frac{11}{100} - 1\frac{1}{10}$ มีค่าเท่ากับเท่าไร

ก. $10\frac{1}{100}$

ข. $10\frac{10}{100}$

ค. $11\frac{1}{100}$

ง. $11\frac{10}{100}$

10. พนักงานขับรถไปส่งสินค้าที่ต่างจังหวัด วันแรกขับรถนาน

$6\frac{1}{2}$ ชั่วโมง วันที่สองขับรถนาน $3\frac{3}{4}$ ชั่วโมง พนักงานขับรถ

รวมสองวันนานกี่ชั่วโมง

ก. $4\frac{2}{3}$ ชั่วโมง

ข. $9\frac{3}{8}$ ชั่วโมง

ค. $9\frac{2}{32}$ ชั่วโมง

ง. $10\frac{1}{4}$ ชั่วโมง